

vbjk

Vernieuwing in de
Basisvoorzieningen
voor Jonge Kinderen

Verslag Kick-off Be-REYN

Op woensdag 28 maart lanceerden we Be-REYN, een platform van en voor praktijkwerkers die zich inzetten voor de inclusie van Romafamilies en Woonwagenbewoners aan basisvoorzieningen voor jonge kinderen en hun familie.

Dit document geeft bondig weer wat er die dag verteld en gedeeld werd.

1 Verwelkoming en inleiding

REYN, staat voor Romani Early Years Network (<https://www.reyn.eu/>) en is een initiatief van ISSA (<https://issa.nl/>). REYN voert nu al actie in verschillende landen om basisvoorzieningen voor jonge kinderen (denk aan Kinderopvang, kleuteronderwijs, spel- en ontmoetingsplaatsen) beter toegankelijk te maken voor Roma en woonwagenbewoners.

Andere opdrachten van REYN zijn:

- Inzetten op de ondersteuning en versterking van medewerkers.
- Werk maken van een betere instroom van medewerkers met Roma-origine in basisvoorzieningen voor jonge kinderen met het oog op een duurzame tewerkstelling.

Zo'n netwerk is reeds actief in 9 landen Kroatië, Hongarije, Ierland, Italië, Kosovo, Servië, Slowakije, Slovenië, Ukraine en nu is dus ook België aan de beurt.

VBJK, het expertisecentrum voor Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen, start dit netwerk op samen met haar partners: Kind en Gezin, Minderhedenforum en stad Gent.

Wat is Be-REYN?

- Een platform van en voor praktijk- en beleidsmedewerkers
- Die medewerkers kunnen professionelen en vrijwilligers zijn, al dan niet met Roma-achtergrond.
- De focus ligt op jonge kinderen meer bepaald kinderen van Romafamilies en/of woonwagenbewoners.
- Samen willen we werken aan de toegankelijkheid van basisvoorzieningen voor jonge kinderen, 0 tot 6 jaar, van Romafamilies en Woonwagenbewoners.

Wat BE-REYN vooral beoogt, is medewerkers een platform aanbieden én activiteiten organiseren die ondersteunend kunnen zijn om de situatie voor kinderen van Romafamilies en Woonwagenbewoners samen te verbeteren. Vanuit Be-REYN willen we samen met de leden bekijken hoe we het beleid constructief kunnen bewegen.

Be-REYN is vooral een lerend netwerk waar medewerkers elkaar kunnen ontmoeten, inspiratie krijgen en ideeën kunnen uitwisselen over de inclusie van Roma-gezinnen en Woonwagenbewoners vertrekkend van wat zij nodig hebben, wat voor hen zelf belangrijk is.

2 Intro door Koen Geurts en Gabriel Mihai (Foyer vzw)

Koen Geurts en Gabriel Mihai deelden hun praktijkervaringen in het werken met Roma en woonwagenbewoners. Koen en Gabriel startten met een korte introductie over de geschiedenis en diversiteit binnen deze groepen. Daarna gingen ze in op de structurele drempels die Roma en woonwagenbewoners ervaren en hoe zij vanuit hun werk mee omgaan. Ze gaven ook in inkijk in wat het volgens hen zo interessant maakt om met Roma en woonwagenbewoners samen te werken? Ter afsluiting deelden Koen en Gabriel ook enkele van de volgens hen belangrijke handelingsprincipes.

Graag meer weten? Lees meer in het boek 'ROMA IN BEWEGING, Diverse groepen en evoluties in Brussel. Handvaten voor onderwijs en hulpverlening door Koen Geurts'. Een uitgebreide samenvatting vind je hier http://www.foyer.be/IMG/pdf/samenvatting_boek.pdf

Voor **meer informatie** over de werking van de FOYER vzw:

http://www.foyer.be/?page=sommaire&reload=baseArticle&id_rubrique=65&lang=nl

3 Vier inspirerende praktijken

Via vier inspirerende praktijkverhalen werd er inhoud en inspiratie gebracht. Elk verhaal ging in op de zoektocht om gezinsondersteuning, kinderopvang, onderwijs... meer toegankelijk te maken voor Roma-gezinnen en Woonwagenbewoners.

Inspirerende praktijk 1: Woonwagenterrein (Mortsel)

Om te starten namen Schepen Gitta Vanpeborgh en coördinator Oksana Odnolko ons mee naar het Woonwagenterrein te Mortsel. Ze vertelden over recente, positieve omwentelingen op het residentieel woonwagenterrein in Mortsel. Daar groeien projecten op verschillende levensdomeinen: van het schoolgaan van de kinderen, tewerkstelling van buurtbewoners, de emancipatie van vrouwen, gezond leven en eten tot inspraak en betrokkenheid.

Bekijk je graag nog eens de **presentatie**:

https://vbjk.be/files/attachments/.978/Be_REYN_kick_off_Het_woonwagenterrein_van_Mortsel.pdf

Inspirerende praktijk 2: IEM-jongeren (Gent)

In december 2015 startte Stad Gent 'IEM-jongeren': de integrale aanpak van jongerenproblematiek met Intra Europese Migratie-achtergrond. Sarah Terwecoren coördineert dit jongerenproject. Ze vertelde over de intensieve, preventieve samenwerking tussen veldwerk en hulpverlening enerzijds en politie en justitie anderzijds. De focus op jongeren en hun gezinscontext en de samenwerking met buurtstewards laten alvast hoopvolle, positieve evoluties zien.

Voor **meer informatie** over het project, zie: <http://persruimte.stad.gent/160705-gents-project-iem-jongeren-bestaat-twee-jaar>

Inspirerende praktijk 3: Kind & Gezin werkt samen met Romabuurtstewards (Sint-Niklaas)

Fatime Karamani en Elise Van De Graaf (gezinsondersteuner en Verpleegkundige bij Kind & Gezin) vertelden samen met Elien Van Gasse (die als buurtsteward bij Stad Sint-Niklaas werkt) over de ondersteuning van Romafamilies met jonge kinderen. Ze organiseren vormingsmomenten over verschillende thema's, benutten de consultaties om 'aanwezig en beschikbaar' te zijn en zetten in op ontmoeting tussen jonge moeders. Ze gingen in op de samenwerking en over de (voortdurende) zoektocht om verbinding te maken met en tussen de Romafamilies en de voorzieningen voor jonge kinderen.

Bekijk je graag nog eens de **presentatie**:

https://vbjk.be/files/attachments/.975/BE_REYN_Sint_Niklaas.pdf

Inspirerende praktijk 4: Taalbubbels+ (Antwerpen)

Als laatste inspirerende praktijk kwam Taalbubbels+ aan bod. Dit is een geïntegreerd inburgeringsprogramma voor laaggeletterde moeders én kinderen tot 3 jaar. In Huis van het Kind Deurne-Noord nemen Romamoeders deel aan Taalbubbels+. Lana Macanovic (Atlas vzw) en Natasja Naegels (van De Schoolbrug vzw) vertelden over de voorbereiding van dit bijzondere traject. Over hoe ze Romamoeders motiveerden tot deelname, welke lesinhouden ze eventueel aanpasten, welke praktische maatregelen ze namen om de bijeenkomsten te organiseren ... Het verhaal wordt aangevuld door Diana Redzep die interviews deed met de moeders die deelnamen aan het traject.

Meer weten? Bekijk hier de presentatie die ze brachten.

https://vbjk.be/files/attachments/.976/Be_REYN_Taalbubbels_1.pdf

+ https://vbjk.be/files/attachments/.977/Be_REYN_Taalbubbels_2.pdf

4 Voorstelling manifest

Het manifest werd voorgesteld door Kim Janssens van het Minderhedenforum. Het manifest is een kadertekst die vertelt waar Be-REYN voor staat en voor gaat. Maar de tekst is zeker niet af. Samen met het netwerk Be-REYN willen we verder vorm geven aan een manifest waar alle betrokkenen zich voor willen engageren. Met dit manifest wil Be-REYN ook erkenning geven voor het werk dat al elke dag door hen verzet wordt.

- *Bij wie zijn:* vind je voor wie het netwerk werkt. En welke waarden het netwerk aanhangt.
- Onder '*we zijn overtuigd*' vind je de idee terug dat de eerste levensjaren cruciaal zijn en dat we in die periode samen het verschil kunnen maken voor kinderen van Roma en WWB.

- *We gaan voor*, zegt nog eens kort en krachtig wat Be-REYN wil betekenen.
- Daarom *willen wij*, is een beetje een toelichting van onze werkwijze.
- In ons netwerk *zullen we*, die rubriek vertelt alles over de wilde plannen die er zijn met Be-REYN.

Daarna volgde een uitnodiging om het manifest te ondertekenen waardoor de deelnemers aangaven hierdoor mee in Be-REYN te stappen.

Voor meer informatie over het manifest: zie:

https://vbjk.be/files/attachments/.974/Be_REYN_Manifest.pdf.

5 Voorstelling vervolgtraject

Een van de doelstellingen van Be-REYN is inzetten op de ondersteuning van professionals.

Rudy De Kock, van kind en Gezin, vertelde over de acties met focus op welzijn van Woonwagenbewoners, met daarin aandacht voor zowel de doortrekkersterreinen en residentiële woonwagenterreinen.

Focus woonwagenbewoners

Opstart overleg terreinbeheerders EN lokale actoren

Ambitie: "We willen voor en met gezinnen met jonge kinderen op de doortrekkersterreinen betekenisvolle (gezins)ondersteuning realiseren, opvolgen en waarborgen."

Doelstellingen:

- Zicht op behoeften van gezinnen op de doortrekkersterreinen
- Inventariseren van noden, knelpunten en mogelijkheden (lokaal en bovenlokaal).
- Afstemmen in de ondersteuning aan alle gezinnen met jonge kinderen die gebruik maken van de doortrekkersterreinen om de ondersteuning en opvolging van doortrekkende gezinnen te waarborgen.

Aanpak: Trefdag organiseren (Kind en Gezin en Agl&I) voor terreinbeheerders en diverse betrokken lokale actoren m.b.t. gezinsbeleid

- Inventaris knelpunten en noden
- Drempels (bij gezinnen en diensten) in kaart brengen
- Inspirerende praktijken benutten
- EN werken aan structurele oplossingen over de terreinen heen.

Actieplan transitie tussen thuis, kinderopvang, kleuterschool en buurt.

Ambitie: "We stimuleren de lokale aandacht en het overleg met betrekking tot de onderwijs- en kleuterparticipatie van **Rom**."

Doelstellingen:

- Onderwijs heeft zicht op behoeften van ROM op residentiële woonwagenterreinen en lokale mogelijkheden.
- In Leuven, Mortsel en/ of Wilrijk worden ROM-kleuters actief toegeleid naar het kleuteronderwijs zodat doorstroom naar regulier lager onderwijsaanbod wordt gerealiseerd.
- Onderwijs heeft zicht op aantal rondtrekkende kleuters op doortrekkersterreinen via te ontwikkelen registratiesysteem met agentschap I&I

Aanpak: **werkgroep** met vertegenwoordiging onderwijs (departement en AgODi), welzijn (Kind en Gezin), belangenbehartigers (Minderhedenforum, Foyer), integratie en inburgering (Agl&I, terreinbeheerders)

- Platform voor ervaringsuitwisseling
 - Drempels (bij gezinnen en onderwijspartners) in kaart gebracht
 - Inspirerende praktijken benutten
- EN werken aan structurele oplossingen op lokaal en bovenlokaal niveau.
 - Op basis van analyse verder visie ontwikkelen over onderwijsdeelname van Romkleuters
 - Concrete voorstellen uitwerken om de onderwijsdeelname van Romkleuters te verhogen
 - O.a onderzoeken van het idee om als proefproject/experiment een aanbod kleuteronderwijs te organiseren op residentiële woonwagenterreinen
 - O.a. Registratiesysteem voor doortrekkersterreinen?
- Beleidsaanbevelingen aan de minister

VBJK vertelde over de ondersteuning die Be-REYN beoogt voor de medewerkers betrokken bij **Romafamilies**. Ze plannen verschillende thematische sessies intervisiesessie rond de onderwerpen: inclusie, respect voor diversiteit en toegankelijkheid. We kiezen er voor om de thematische sessies en het intervisietraject op te bouwen rond enkele centrale thema's die belangrijk zijn in de leefwereld van gezinnen met jonge kinderen: denk aan gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang (voor en naschools), vrije tijd, ...

De thematische sessies gaan dus ook steeds over één van die thema's bv. toegankelijk zorg/toegankelijk onderwijs, ... Hiervoor nodigen we mensen uit die komen vertellen over hun specifieke praktijk.

In de intervisiesessie die telkens volgen na een thematische sessie, werken we verder rond hetzelfde thema. Maar steeds uitgediept, doordat we vertrekken vanuit jullie concrete praktijkverhalen. Tijdens de intervisie is er tijd om uit te wisselen met de collega's rond de tafel.

Dit gebeurt via casusbesprekingen en vooraf geformuleerde opdrachten). We willen leren van elkaars successen en elkaars critical friend zijn bij het analyseren van knelpunten die zich en cours de route voordoen

De intervisie wordt begeleid vanuit VBJK samen met verschillende partnerorganisatie die kennis en/of achtergrond hebben in het werken met Roma en WWB.

Meer weten: <https://vbjk.be/nl/events/2018/9/be-reyn-activiteiten>

6 Dialoogtafels

Doel: ideeën beluisteren over het Be-REYN netwerk obv deze vragen:

- Wat neem je mee uit de intro en de verschillende praktijkverhalen?
- Wat kan Be-REYN voor jouw organisatie betekenen?
- Wat verwacht je van Be-REYN?
- Be-REYN wil de toegankelijkheid voor Roma en WWB vergroten. Heeft je organisatie daar ondersteuning voor nodig. Zo ja, welke?

Verslag van enkele reacties:

- Veel diversiteit in aanbod en besprekingen. Aangenaam dat er ook verschillende ervaringsdeskundigen aanwezig waren. Zeer inspirerend, ook al werken we met jongeren.
- Mooie invulling van de dag. Jammer dat West-Vlaanderen & Limburg zo goed als niet aanwezig waren. Het was actief genoeg zodat de aandacht behouden bleef. Super!
- Tewerkstelling binnen de Roma cultuur – waarom niet vanzelfsprekend – vroeger en nu + drempels. Praktijkvoorbeelden; vb: uit het leven gegrepen bij zowel mannen als vrouwen die vertellen hoe zijn dit zelf ervaren-verhaal van Roma zelf
- Graag aandacht voor de “moeilijke thema’s” zoals IFG, huwelijksdwang... Graag aandacht voor internationale uitwisseling i.k. v. good practices
- Focus op wederzijdsheid, onbekend maakt onbemind, hun visie over opvoeding, samenleven... ‘Ervaringsdeskundigen’ begeleiden en ons begeleiden en samenbrengen. Te kort!
- Roma- (Kosovaars bvb.) moslims hebben vaak meer in gemeenschappelijk met andere groepen dan met Roma subgroepen (Bulg., Maced. etc...). Misschien idee om als partners te betrekken organisaties van Marokkaanse, Turkse origine en ervaring? Meer onderwijs partners betrekken.

 ROMANI EARLY YEARS NETWORK

Find out more at:
www.reyn.eu

Like us on Facebook:
facebook.com/ReynNetwork

COORDINATED BY ISSA:

 ISSA is an early years learning community and champion for quality and equity for all young children and their families.
www.issa.nl

Supported by a grant from the Foundation Open Society Institute in cooperation with the Early Childhood Program of the Open Society Foundations

 OPEN SOCIETY FOUNDATIONS

 Kind & Gezin

 vbjk

 gent: zoveel stad

 MINDERHEDEN FORUM